

XXV: Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere

XXX: Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

XXXI: et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit. Statim hostes fuga salutem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius opera hostes fugati erant, morte multavit.

XLIII: Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur. Nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego iam nihil pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

XLIV: Haec est tyrannorum vita, in qua nulla fides, nulla caritas, nulla fiducia benevolentiae stabilis esse potest: tyrannis omnia semper suspecta atque sollicita sunt: nullus locus amicitiae eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet.

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για την καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

opibus: την αιτιατική πληθυντικού
muris: την αφαιρετική ενικού
generi: την ονομαστική πληθυντικού
laus: τη γενική πληθυντικού
opera: τη δοτική πληθυντικού
nihil: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
hos: την αιτιατική ενικού
fides: τη δοτική ενικού
omnia: την αιτιατική ενικού
quondam: τον ίδιο τύπο στον πληθυντικό αριθμό

β. Να γραφούν οι υπόλοιποι βαθμοί των παρακάτω επιθέτων και επιρρημάτων.

recentem, continenter, fortiori, libera, miserrima

γ. Να κλιθούν οι συνεκφορές και στους δυο αριθμούς: nulla caritas, immatura mors, aliquod flagitium.

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τον καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

scitote: το γ' πληθυντικό του μέλλοντα στην ίδια έγκλιση και φωνή
tutamini: το β' ενικό του ενεστώτα στην ίδια έγκλιση και φωνή
nolite: το γ' ενικό του παρατατικού υποτακτικής.
obiecerunt: το β' ενικό του ενεστώτα στην οριστική της παθητικής φωνής
deportatum: το απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή
transfixit: το γ' πληθυντικό του παρακειμένου στην υποτακτική της παθητικής φωνής
mortua: μετοχή ενεστώτα στο ίδιο γένος
manet: το β' πληθυντικό του μέλλοντα στην οριστική της ενεργητικής φωνής
pati: το α' πληθυντικό του μέλλοντα στην υποτακτική
metuat: το γ' ενικό του υπερσυντέλικου στην υποτακτική της ενεργητικής.

3. α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: tyrannorum, miserrima, immatura, decerptam esse, opibus, prope, ob rem, susceptum, hasta, in castra

β. Να αναγνωριστεί η παρακάτω δευτερεύουσα πρόταση: «quod Asiam vidit».

4. α. Να αναγνωριστεί ο παρακάτω υποθετικός λόγος και να μετατραπεί στο τρίτο είδος (υπόθεση δυνατή ή πιθανή): «ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur».

β. «Opibus urbis nolite confidere»: Να εκφραστεί η απαγόρευση με τον άλλο τρόπο εκφοράς.

γ. «Murenā laudare debemus»: Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική (παθητική περιφραστική συζυγία).

δ. «suspecta»: να αναλυθεί η μετοχή στην αντίστοιχη πρόταση.

ε. «fortior hoste»: να δηλώσετε τον β' όρο σύγκρισης με τον άλλο τρόπο εκφοράς.

στ. «Haec est tyrannorum ... potest»: Να γίνει ο ευθύς λόγος πλάγιος, με εξάρτηση την πρόταση: Cicero dicit.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η μετάφραση δε δίδεται για λόγους οικονομίας του χώρου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

1. α. opes
muro
genera
laudum
operis
nullius rei
hunc
fidei
omne
quosdam
- β. recentem: recentiore – recentissimam, continenter: continentius- continentissime, fortiori: forti – fortissimo, libera: liberior- liberrima, miserrima: misera – miserior
- γ. γεν. nullius caritatis immaturae mortis alicuius flagitii/-i
δοτ. nulli caritati immaturae morti alicui flagitio
αιτ. nullam caritatem immaturam mortem aliquod flagitium
αφαιρ. nulla caritate immatura morte aliquo flagitio
2. α. sciunto
tutare
nollet
obiceris (-re)
deportari
transfixi sint
moriens
manebitis
passurae simus
metuisset
3. α. tyrannorum: γενική υποκειμενική στο vita
miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego
immatura: επιθετικός προσδιορισμός στο mors
decerptam esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος putetis
opibus: αφαιρετική οργανική του μέσου στο confidere
prope: επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο habemus
ob rem: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο obiecerunt
susceptum: επιθετική μετοχή (προτερόχρονο), ως επιθετικός προσδιορισμός στα flagitium-dedecus
hasta: αφαιρετική του οργάνου στο transfixit
in castra: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης σε τόπο στο revertisset.
- β. Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod. Εκφέρεται με οριστική (vidit), γιατί εκφράζει αιτιολογία αντικειμενικά αποδεκτή, χρόνου Παρακειμένου γιατί αναφέρεται στο παρελθόν. Συντακτικά λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο “debemus laudare”.
4. α. Η υπόθεση εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (reperissem) και η απόδοση με υποτακτική παρατατικού (non oppugnaretur). Άρα πρόκειται για το δεύτερο είδος που εκφράζει το αντίθετο του πραγματικού. Η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν και η απόδοση στο παρόν.
«ego nisi pariam – non oppugnetur»: τρίτο είδος.
- β. «ne opibus urbis nolite confidere»
- γ. «Murena nobis laudandus est»
- δ. «quae suspecta sunt»
- ε. «fortior quam hostis»
- στ. Cicero dicit illam esse tyrannorum vitam, in qua nula fides, nulla caritas, nulla fiducia benevolentiae stabilis esse possit.

Επιμέλεια

Ομάδα Λατινικών Ε.Ο. ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

εκπαιδευτικός οργανισμός

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ